

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.

Felölős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA

Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.”

Megjelenik minden vasárnap.

Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” címére küldendők.

Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Gyulafehérvár elé...

A gazdasági nyomor nyomasztó légkörében elfojtott politikai szenvedélyek villámai cikáznak. A nagy, üres, fehér foltok az újságok hasábjai között titkokat kiáltanak az olvasó elé, ki aztán még a valóságnál is sulyosabb dolgok leplezését sejtí a fehér foltok mögött. A kormány kosárszámra küldi sürgöny interjuit s cáfolatait a külföldi lapoknak, de a lapoknak hosszú ideig nem volt szabad megjelenni az ország területén.

Egy volt államtitkár a börtön falai között légmentesen elzárva az idők mulását várja, chiffre kulcsokat keresnek, találnak, ma világgá kürtölik, hogy a vizsgálat be van fejezve, holnap újból kezdik. Ma a nevelésbe akarják fullasztani a Manoilescu ügyet, másnap sulyos államellenes magatartásról számolnak be a lapok. S míg Bukarest felett intimitásokat kerget a szél, feszült érdeklődéssel, — nem sokat beszélve róla, — Gyulafehérvár felé figyel Erdély minden hű fia. Gyulafehérvár történelmi emlékektől terhes városában történelem készül. Két homlokegyenest ellenkező világnézet, nevelés, mentalitás, kormányzati elgondolás, célok és ambíciók összeütközésének eredménye a november 20-iki nagy gyűlés, mely azt hivatott eldönteni, hogy a megnagyobbodott Románia kormányzásához a két párt közül melyiknek van igazán joga.

Maniuek nélkül Nagyromániát nem

lehetett volna megcsinálni s Bratianu vakmerőségig elszánt és kiméletet nem ismerő akarateréje, hajította a kis Románia közvéleményét a nagy Entente oldalára, mely ténnyel együtt járt a román pretenziók teljes kielégítése is. Tehát az érdem reciprok, mindkét oldalon vitathatatlanul fennálló, de vajjon a megnagyobbodott országot, a kulturált Nyugathoz egy Erdéllyel közelebb jutott Romániát, lehet-e olyan erkölcsökkel kormányozni, milyenrel a liberális kormányzati rendszer rendelkezik? Vajjon az ország tömegeinek jóléte-e a fontos, vagy egy politikai párt hatalmi és gazdasági supremáciája? Vajjon a liberális tőke és a köréje csoportosultak görcsös ragaszkodása a kormánykerékhez a fontosabb, vagy ennek az országnak s népeinek anyagi és erkölcsi fejlődése.

Maniu és pártja több moralitással, egy modern állam szükségleteinek átérzésével, több megértéssel törekszik kormányra, hogy hozza mindazt a reformot és gyökeres rendszerváltozást, mely okvetlen szükséges ahhoz, hogy megelégedett népek viruló országa legyen ez a föld.

De vajjon meglesz-e az erő, az elhatározás szilárdsága, keresztül vinni, megvalósítani mindazt, amiért küzdött amit célul tűzött ki magának a nemzeti párt? Vajjon győzni fog-e Gyulafehérvárt az a szellem, mely ezelőtt kilenc évvel annyi jóakarattal kezdte meg államalkotó munkáját? Vajjon 9 hosszú év tanúsága elég lesz-e ahhoz, hogy a nemzeti párt történelmi elhiva-

tásának tudatában a meggyőződés erejével szembe szálljon a liberális rendszer minden moráلتalanságával, hogy erős akarattal győzzön is? Nem tudhatjuk. Mi kisebbségek féltő reménykedéssel nézzünk Gyulafehérvár elé. Talán életre kelnek az 1918-i híres gyulafehérvári pontok, melyek hivatottak lesznek meghozni nekünk is a jognak és igazságnak eddig véka alá rejtett lángoló ragyogását.

Kossuth neve a Bibliában.

Hogy áldotta mag a csodarabbi a kis Kossuthot?

Az olasz Veronában egy érdekes héber történelmi munkát fedezett fel mostanában egy orientalista könyvbarát. A héber könyv „Toldoth Hador” címmel 1852-ben jelent meg Veronában. Ebből a héber könyvből egy nagyon érdekes epizódot olvashatunk Kossuth gyermekkorából. Az ódon s megsárgult történelmi munka elbeszélése szerint, Kossuth Lajos édesapja: Kossuth László Monokon, mint az Andrassy uradalmak ügyvéde és vármegyei fiscus, összeütközésbe került több ott lakó zsidó családdal, valami kereskedelmi szabadságot korlátozó törvényes rendelkezés végrehajtása miatt. Főleg a kiváló tudós hírében álló Teitelbaum Salamon rabbival volt éles az érdekösszetűzés. Kossuth édesanyja, Wéber Sarolta (a tizenhetedik századbéli válásüldözések egyik lutheránus vértanújának volt unokája) a maga szelid és valóban keresztényi lelkületével nem tudta elviselni a törvényes szigor okozta összeütközést férje s a zsidóság között, ezért elhatározta, hogy férjét kibékíti a rabbival. Egy napon, késő este, a sötétség leple alatt, titokban a kis Lajos-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Az erdélyi magyar protestáns kultúra.

(Október 31-ére.)

Írta: Gergely Ferenc.

(Folytatás és vége.)

De jött a 19 századbéli álliberálizmus és álhumanizmus kulturája. Ez a szintelen, de nagyhangú kultur divat áram, a maga egyenlősítő és racionalizáló szellemével „szabadgondolkodó páholy” fiókká degradálta az erdélyi magyar kálvinista kultúra fészkeit s a „Magyarok istene” teológiai álláspontján, összerombolta a sajátos kultur munkát, hogy a liberálizmus szellemének megfelelő utakra vezesse.

Hogy mi lett az eredménye ennek a dicső liberális kultur nevelésnek: arra feleljenek meg azok, kik, a Galliiei körök és egyéb vállaltalan egyesületek destruktív munkájának ma valóságos nyomorékjai!

Én csak azt hirdetem, hogy egész erdélyi protestáns kulturánknak vissza kell térnie az elhagyott benső, ősi portához és ott kell fel-

vennie a fonalat, hol Bod Péterék elhagyták s új kulturánk, új arculatát az ősi minták szerint kell színeznünk tovább. A mi kulturánk nem lehet más csak keresztényen kultúra. Erdélyben pedig csak konfessionális magyar kultúra lehetséges, tehát olyan, amelyik a magyar egyházak talaján támadt. Ellenségei ma mindazok az erdélyi magyar kulturának, akik egy általános, semmit mondó emberi humanizmus, laza morálitásu kulturáját sürgetik. Ez kultur-nihilizmus! Erre nincsen szükségünk! A technikai vívmányok hatalmas alkotásairól hallottunk eleget, most már az ember szellemi életéről is hallani akarunk, mert a technikai vívmányokkal csak az ágyúttöltelékre felhasznált ember anyag fogalmáig jutottunk el. El akarunk jutni szellemi igényeink és lelki kötelezettségeink megállapításáig! Ezért hirdetjük a meggyőződésnek vallásos hittudattá ötvöződött szent hevületével, hogy komoly és mély, hősi és pozitív szellemi kultúra és pedig magyar kultúra, csak a keresztényen kultúra szférájában csak keresztényen inspirációk indítására fejlődhetik

ki s csak a mi egyházainkon át adhat a kultúra világunknak és életünknek nyugalmat.

De tovább menve azt is hansulyoznunk kell, hogy az erdélyi magyar kultúra nem lehet más, csak erdélyi magyar kultúra. Mi az a bizonyos „erdélyi szellem” melyről mostanság annyit hallunk beszélni? Mint fogalom ez annyira miszterikus, hogy alig-alig tudjuk racionálisan megragadni, de éppen az mutatja hatalmas reálitását, hogy inkább éljük és élvezzük, mintsem tudjuk és ismerjük. S ha már mi csakugyan ilyen reálitásban élő erdélyiek vagyunk, akkor nekünk, magunknak kell kulturánkat formálnunk.

Minthogy pedig mi kálvinista erdélyiek vagyunk, azért nekünk egy kálvinista erdélyi keresztényen kultúra kell! Elismerjük, hogy minden felekezet csak egy mód és alkalom a keresztényen életre és a kereszténységnek küllömböző felekezetekben való kialakulása csak meggazdagodást jelent az emberiségre nézve, de mi mégis felelősségünk tudatában, nem vagyunk megalkuvók, csak megértők! Ez pedig azt teszi, hogy nekünk csak a kálvinista

kával meglátogatta a rabbinust. Az aggódó feleség és gyermekét rajongásig szerető édes anyja nagy ékes szólásával fejtette ki a rabbi előtt, hogy férje nem is hibás, mert csak hivatalos kötelességét teljesítette. A rabbinus szeretettel nyugtatta meg a nagyasszonyt, aki nagy boldogan tapasztalta, hogy a zsidóság nem haragszik családjára s örömeiben arra kérte a rabbit, hogy áldja meg 6 éves fiacskáját. A rabbinus egypár kérdést intézett a gyermekhez s valósággal meglepődött a gyermek értelmes feleletein. Fejére tette a kezét és idézte a 60-ik zsoltár 6-ik versét: „Nassato lijreacho ness lehisnosos mipré Kossuth! Jelah!” „Zászlóskópját adál barátodnak, hogy felemelje azt az igazságért!”

(A Károlyi Bibliában egy kis eltéréssel van lefordítva az idézett szöveg. Itt helyesebben van lefordítva. gf.)

Ebben az áldásban csakugyan benne van nemcsak a neve Kossuthnak, de benne van a nagy szabadsághős egész jövő működése is, mert ő valóban fölemelte a szabadság zászlóját nemzete jogaiért és függetlenségéért és fölemelte követelő szavát a hontalanság keserű napjaiban a zsidók egyenjogosításáért is!

A Hegy-utca panasza.

Bizony ugylátszik, hogy az ember elfásult már a panaszbán, de az utcák jajsza még hallik. Az Országut előbb kezdte, több évig folytatta, míg végre panaszos szájába egy koncot dobtak, azon rágódhatik kitudja hány évig anélkül, hogy baján segítve lenne. Vonatkozik ez az észrevételünk arra a küzdelemre, amelyet az Országut lakói oly hosszú időn át kitartóan folytattak a por- és sártenger megszüntetésének, az uttest kiépítése érdekében.

Ez a szerencsétlen Hegy-utca, mely szomszédos falvak forgalmával közvetlenül a piacra torkollik, oly elbánásnak örvend, amilyennel a legfőbb eső síkatorok se dicsekednének el. Az utolsó fél évszáz alatt kövezetét át nem rakták, a keletkezett gödrös hepe-hupákat be nem tömték, el nem enyészítették. Nappal még csak megjár a rajta való gyalogközlekedés, mert a gödröket látva, el lehet kerülni, éjjel azonban még a világítottak nevezett első féléjszakában se járjon ott,

keresztyénség alkotta magyar és erdélyi kultúra kell. Ez nem internacionális, mert sajátos erdélyi historiai nagy lelkek alkotása, nem kívülről adják le, amire csak felfigyelünk, amit a magunk antennáján erősítünk, vagy halkítunk, hanem egészen a mienk, mert eredményeihez a fáradságos utat mi magunk tettük meg. És mégis e szinte önértékűnek látszó, határozottan 100%-os erdélyi magyar kultúra is egyetemes ervényüvé válik, mert az örök Istennel való életközösség titokzatos mélységeiből táplálkozik! Soli deo gloria!

Az erdélyi magyar kálvinista kultúra a legszabad kultúra. Nem test és vér diktálja ezt. Független a maga konstruktív szellemében Triánontól, Rómától és Bukaresttől, mert ezt a szabad kulturát az örök Isten lelke diktálja, akinek feltétlen hatalma alatt lenni: az egyedüli szabadság!

Az erdélyi magyar kálvinista kultúra legnagyobb hőse: Bethlen Gábor mondta utolsó és heroikus apostoli hitvallásában: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk”? Ez a hit: az erdélyi kálvinista kultúra élet és jellem formáló ereje, a 100%-os epithetonnal ékesített magyar reformátusok Istenben való aláztos dicsekedése!

aki baleset ellen nem biztosította törekeny tagjait. A kocscikázásnak ott különös élvezete van, mert a tengely gazdája, meg aki rajta ül versenyezve áldják a sorsot, az egyik azért hogy a város a kocsigyártó ipart az ő zsebéből támogatja, a másik azért, hogy lépe, mája és veséje egymás karjába dülnek a rázás nagy gyönyörűségétől. Ez az édes idilli állapot kelti a Hegy-utcában azt a lelki állapotot, amelyet mi panasznak minősítünk bár hangját nem hallottuk.

Komolyra fogva pedig a szót azt kérdezzük, nem lehetne-e véget vetni ez állapotnak, nem valami módon, hanem már jól kipróbált uton, mely ilyen formán ment a multban.

Egyszerre minden igényt nem lehetén kielégíteni, a városi mérnök — akor erdőmester — jegyzékbe vette azokat a közmunkákat (hidak, utcák, malmok stb.) melyeket legsürgősebbeknek talált. A tanács, maga esetleg külön kiküldött bizottság, ezt az összeállítást átvizsgálta s ennek véleménye alapján a képviselőtestület megállapította a következő év közmunka-programját és ősszel a költségvetés rendén gondoskodott a költségek fedezetéről. Így rendre a közönség ellenőrzése mellett mindig a legsürgősebb méltányos igények kielégítése volt soron, vagy kellett, hogy soron legyen.

Jöttek aztán a zavaros idők, kezdődve már azzal, hogy Bocz erdőmester elhunytával az állás hosszasan nem volt betölthető, folytatódva a háborus évek sorcsapásaival, úgy, hogy a polgárság egészen elsokott attól a tudattól, hogy neki valamely fájdalomra gyógyszer joga volna kérni. Mert amióta az áldott béke aranyfelhősége ránk borult, a hangot kapott kívánságok nagyobbára csak magánérdekek (igaz, hogy ritkán szerény érdekek) kielégítését sürgették s nem a közönség érdekét szolgálták.

Célunk a felszólalásunkkal nem egyéb, mint rámutatni arra az óriási tátongó űrre, mely a polgárság mai anyagi áldozatai között, melyeket a köz oltárán hoz s a felsőbb hatalmak elismerő, méltányoló magatartása között csak a benne poshadó keserűségek fertőjét tartja partjai között. Mikor annyi kielégült magánérdek táncol felbokrétázott kalappal, a szerény közérdek is megérdemel egy kis tekintetet.

Milyen az amerikai háztartás?

Mig Európában a gyerekszoba és a konyha még mindig a dolgos háziasszony dominiuma addig az amerikai nő egyre függetlenebbé teszi magát a háztartástól. A százszázalékos amerikai asszony szemében európai kollegái sajnálatraméltó rabszolgák. Ez a botor felfogás a magyarázata az amerikai nő ama ítéletének, hogy a főzőkanál és a kötény a rabszolgaság jelei, el tehát velük, mert ők szabadok akarnak lenni.

Ha anyagi helyzete megengedi, akkor az amerikai nő iskolázott szolgaszemélyzetet fogad s az övék lesz minden felelősség. Ez kényelmes, de semmiesetre se olcsó álláspont, mert a nagyobb felelősségért sokkal nagyobb bér is jár. Havi hetven dollár fizetés, teljes ellátással, ideát nem ritkaság. Persze az ilyen jólfizetett háztartási alkalmazottnak nagyon kell ismerni az amerikai konyha minden csinját-binját és különösen kell érteni az itt annyira kedvelt pudding és más tésztaféle elkészítéséhez. Egyebekben nagyon jó dolguk van itt a házi cselédeknek. Az amerikai nőnek, akinek a háztartás ismeretlen terület, egészen rá kell bízni magát a háztartási la-

kalmazott becsületességére, ügyességére és tisztaságérzetére. Kényelemszeretettől inkább hajlik rá, hogy jól bánjon az alkalmazottjával, mert csak így kötheti a házhoz és csak így kerülheti el a kényelmetlen cselédváltást.

Jobb házakban még férfi-alkalmazott, az úgynevezett al-around-man is van, aki a piszkosabb munkát, pl. a köponti fűtésre való felügyeletet, a lépcsőház tisztogatását stb. végzi. Az amerikai cselédek, akik sohase amerikai születésűek, tehát nem panaszkodhatnak a helyzetükre.

Persze nem minden amerikai asszony tarthat magának személyzetet. Így tehát kénytelen a „gyűlölt rabszolga-munkát” maga végzni. Az amerikai nagyvárosokban való szűk férőhelyek közt a legkevesebb hely jut az építkezésnél a konyha számára. A flat-ekben, ezekben a nagy, disztelen, gyárszerű bérkaszárnyákban, amelyek függőnélyküli ablakokkal és a falon végighuzódó vaslétraikkal vigasztalan látványt nyújtanak, a konyha igen gyakran csak egy homályos lyuk, amelyben nem csuda, hogy minnél kevesebb idejét tölti a háziasszony. Az egész berendezés az obligát gáz-takaréktűzhelyből és egy edényöblötöből áll. Nyaranta amikor az amerikai kontinensen hirhedt hőhullámok hőmpölyögnek át, egyenesen elviselhetetlen a tartózkodás ezekben a rosszul szellőztetett konyhákban. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy a kitchenette — így hívják a konyhát — bizony csak nagyon ritkán látja falai közt a háziasszonyt. Egyébként, hogy a háziasszony távol lehessen a konyhától, ezt nagyban elősegíti az amerikai konzerv-ipar is az ő canned-good-jainak előállításával. Alig van már élelmiszer, amelyet ne hoznának dobozban piacra. Gyümölcs főzelék, ragout, pudding, szalonnás bab, leves — mind-mind kapható konzerv formában és mind igen élvezhető, alig pár perces felfőzés után.

HIREK.

— **Virágkiállítás.** F. hó 6-án egyszerre két helyen, a „Transsylvania” és a „Central” színháztermében rendeztek a szász és román nőegyletek igazán szép és izléses kiállítást. Annyi szép üvegházi virág került egységes hatású rendezésben, a kiállításokat szép számmal látogatók elé, hogy a két hatalmas terem dusan megrakott ritkasépségu téli kertté varázslódott át. A kiállított virágok közül soknak vásárlója is akadt.

— **Jön „A gazdag leány”** s november 19-én meghódítja egész Szászvárost. A ref. nőegylet nagy színházi estélye iránt máris a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. A szereplők legjobb műkedvelőink, a rendezők legderekabb asszonyaink közül valók. Mindez már magában elég, hogy a legnagyobb erkölcsi siker biztosítva legyen. Siessen mindenki jegyét biztosítani, hogy közönségünk áldozatkészsége méltán sorakozzon a szereplők és rendezők önfeláldozásához.

— **A városi zárszámadások** közül már az 1924. évi is elkészült s be is terjesztett felülvizsgálás végett. Így remélhető, hogy a még hátralékban levő 1925. és 1926. évi zárszámadások is rövid időn elkészülvén e tekintetben egészen rendbe jó a város.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a dohány, okmánybélyeg és váltók árusítására vonatkozó engedélyt megkaptuk s így ezen cikkek nálunk mindenféle értékben beszerezhetők. „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” könyv- és papirkereskedése.

— **A Szászvárosi anyakönyvi hivatal** hirdető tábláján a következő házasságok kihirdetési vannak kifüggesztve: 1. Span Lukács özv. földműves gör. kath. vallású 61 éves és Purstin Fika özv. gör. kath. vallású 43 éves, mindketten szászvárosi lakosok. 2. Dr. Goika Hermann Lajos nőtlen, városi főjegyző, evang. vallású 42 éves és Alvinczy Erzsébet, Hermina Karolina hajadon fogtechnikus, 32 éves evang. vallású szászvárosi lakosok. 3. Martin János elvált cipészsedég gör. kel. vallású 27 éves és Romosan Mária gör. kel. vallású hajadon, 26 éves szászvárosi lakosok.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban megjelent „Leszerelés előtt ütötte el a vonat” c. hírünkbe helytelen információ alapján tévesen írtuk meg, hogy Bokos János közkapitány Andrae v. polgármester vagonjának kirakódása közben érte a halálos szerencsétlenség. Mint illetékes helyről informáltak: egy, a katonaság részére érkezett szállítmány kirakódása közben történt a szerencsétlenség, melyet egy tolató mozdony idézett elő.

— **Olcsó karácsonyi vásár.** Ref. Nőegylet dec. 17—18-án, a „Magyar Kaszinó” termében olcsó vásárt rendez. Ajándéktárgyaknak, alkalmas kézimunkák, dísz tárgyak, karácsonyfára alkalmazható kekszkek, sütemények, pogácsák, továbbá torták, virágok, képek, díszek stb. stb. olcsó áron kerülnek eladásra.

— **Az állatvásártér helye.** Ujabb törvényes rendelkezések szerint az állatvásártér a város legszélsőbb házaihoz legalább 200 méter távolságban lehet csupán. Ámde az agrárreform kapcsán minden talpalattnyi helyet kisajátítottak a város körül, a mi állodialis tulajdon volt. Így a tanács felterjesztést intézett a kormányhoz kifejtve a rendelkezés végrehajthatatlanságát.

— **Gyilkosság.** Ardean Juon bábolnai molnárt, ki f. hó 8-án este 9 órakor vadászatról hazatérőben volt, lakása közelében halva találták. A vizsgáló-bizottság által a helyszínen megállapították, hogy Ardean Ioan molnár, bábolnai lakos, vadászatról hazatérve, a saját kertje kerítésén akart átugrani s fegyverének kakasa beakadt a kerítésbe és elsült, a lövedék behatolt a mellébe és rögtön halálát okozta.

— **A tenyészménekek tartása** a városnak anyagi költségébe került eddig, amennyi a város területén levő tenyészkancák kevés számát tekintve, onkélkül való tehernek látszik. A városi tanács kimondotta, hogy ezutal még nem szünteti ugyan be a méntartást, de már a jövő évre csak egyet fog kérni.

Aki birtokot, birtokbérletet, házat, villát, vállalatot **venni** vagy **eladni** akar, avagy **kereskedelmi, személyi** vagy **bármily magánügyek** (utlevél megszerzés, visumozás stb.) elintézését kívánja — bármely városban — megfelelő **napidij és vasutiköltség** megtérítése ellenében, az bizalommal **keresse fel**

PAP ANDRÁS

ex rendőrkapitányt,

Orăștie-Szászváros

Str. Eroilor (Alsómajor-utca) No. 13.

NB. Levélbeli megkeresésekre, bélyeg csatolása mellett, pontosan és azonnal válaszolok. 40 3-4

— **A kaláni vasgyár** égésével kapcsolatos tulzott hírek nem bizonyultak valóknak. Csak egy üzemi épület hamvadt el, melyben a villamos központ, öntvénytisztító és szerelőműhely volt elhelyezve. Az üzem menete a tűz folytán megakad, ugyan, de minden remény meg van arra, hogy a szükséges gépek azonnali pótlásával és beszerelésével az üzem néhány napon belül megindul. A munkásság zöme addig is az eltakarítás és építés körül foglalkoztatva, nem esett el keresetétől.

— **Vágóhídi alap létesítését** tette kötelezővé kormány rendelet. Ez az alap a levágandó állatok után beszedendő új takszákából gyűjtendő s ebből kártalanítják azokat a mézárásokat, akiktől husneműeket koboznak el valamint ebből fedezik a vágóhidnál berendezendő állatorvosi laboratórium részére szükséges műszerek beszerzési költségeit.

— **Gyermekparalízis** és egyéb ragályos betegségek meggyógyítása csak akkor biztos, ha kezeinket „Alba-Iulia” fertőtlenítő szappannal mossuk. Kapható Graffius gyógyszerárban.

— **Közgazdasági értesítés.** Gabonapiac. Buza: Rettenetesen elhanyagolva. Még a piacra kerülő kis mennyiségekre se találkozik elegendő vevő. Ára 740—750 leu mm.-ként. — Tengeri. Tekintve a mindenütt folytatott hízalást, (sertés, liba stb.) a kereslet kielégítő, úgy, hogy a piacra kerülő mennyiségek könnyen vevőre találjanak. Ára 125—130 leu nagyvékánként. — Dió. Szép egészséges áruért 22—23 leut fizetnek nagyobb tételben. — Tojás. Kereslet elég élénk e cikkben. Ára 2:50—2:75 leu. darabonként.

— **Fürdőrend.** A helybeli kádfürdő bármely csütörtök, péntek, szombaton egész nap és vasárnap délelőtt, a gőzfürdő urak részére bármely szombaton délután van nyitva. Gőzfürdő hölgyek részére november hó 17-én csütörtökön délután.

— **Olcsó returjegyeket ad ki a vasut.** Bukaresti jelentés szerint november hó elsejétől kezdve a negyedik osztály egyidejű megszüntetése mellett bevezetik a returjegyes rendszert az államvasutakon. A returjegyeket hatvan kilométer körzetben adják ki és pedig kizárólag személy- és vegyesvonatokon való érvényességgel. Ezek a jegyek körülbelül 40 százalékkal teszik olcsóbbá az utazást. A váltott jegyek a visszautazásra 24 óráig érvényesek.

Utazás a föld körül.

Mint egy örült rohanok az állomás kijárata felé. Megkell tudnom: van-e Gyulafehérvárról autóbuszjárat Abrudbányára, mert ha nincs, akkor rögtön vissza kell rohanjak a vonatra s Tordának kerülni Abrudra. Ohá — egy podgyászson keresztül botolva, a nagy svungtól hasra vágódva, csicsinkáztam ki a kijáratig. A félkaru ajtónálló még nevetve szól utánam: „Na-na, Dumnule, hová oly sietve?”

Mikor megy az autóbusz Zalatnára? — ordítok rá egy aranysapkás micsodára. „Reggel 10-kor”, — zenél vissza őkegyelme s fel-tuszkál a Dacia-autóbuszra és gyors iramban száguld be a városba.

— Szobát parancsol? — szól a portás. — Igen a javából — felelek. Numero: 11. Szép nagy szoba, kilátás a gangra, tehát sötét, nappal is ég a villany benne. A szag? Ifju koromban, midőn még hadvezérnek készültem, a századunk Mannschaft hálójában volt részem benne. Tehát nem izgatott. De a tapéták? Uram Istenem, a tapéták! Az ágy-

körüli falon megszámlálhatatlan gyufalángok koromfoltjai, azonkívül csupa vérsávok, amint azt a bizonyos bogarat agyonnyomva végighúzták a falon. Irtózat. Vacsora? Szagos vagdalt hus, amelyhez a zenét egy pupos kis primás nyekeregte. — Nem kell, van a kufferebben sonka, zsemlye.

Lefekvés előtt persze nem mertem a vilányt eloltani, nehogy azok a bizonyos fenekvadak elő merészkedjenek, mert csak egy doboz gyufám volt azokból a monopol gyufákból, melyeket ha megsercent az ember, a saját szemével lövi ki velük, úgy spricelnak szerteszt. Reggelig nyolcszor olvastam át a „Wiener-Journal”-t, kívülről tudom még most is.

Fél tizkor kiállok az autóbusz-állomásra. Ejnye, be nagyzási hóbortban szenvednek! Express, Simplon, Dacia, Európa, International. Padlóra köpni tilos, a kocsi vezetővel nem szabad diskurálni. Pont tizre berobog a zalatnai. Na igen, — mondja a soffőr, — most érkezünk, délután háromkor indulunk. Őh — az úkapád!...

Hogy hol mászkáltam délután háromig? Ezt — kérem — nem árulom el, nehogy kémkedésért bekerüljek a kóterbe. Az azonban bizonyos, ha a gyulafehérvári várfalakat lebontanák, nem kellene beltelkeket kisajátítani s annyi jó téglá kerülne ki belőle, hogy még egy fővárost lehetne vele építeni Brassóban.

Háromkor aztán neki hepehupáztunk Zalatna felé. Az országút olyan, mint a többi, vagyis rossz. Jobbról-balról a hegyek között hatalmas kökolosszusok merednek csórén az égnek. Egy kicsi cujka és több fantázia, azt vélnéd, Schweiz-ban vagy. Zalatnán csak annyi időm volt, hogy vagy kettőt hápogjak friss levegő után. Rögtön átszállani az abrudi autóra: percek, de kinos percek műve volt. Ugyanis ezen autóbusz kapuja csak 45 centiméter széles s mig valahogy, — a jó Isten tudja hogy — keresztül gyömöszöltem karcsu testemet ezen a likon, mind az motoszkált az agyamban, hogy körülbelül így buvik a teve a tüfokon keresztül. Ugy összeszorított amaz otromba nyílás, hogy a májam elmozdult helyéről a nadrágom hátsó zsebébe s azóta vagyok rosszmájú. Csak mikor kikerültünk már sötétségben a volt országuttra, tudtam meg, miért oly keskeny az autóbusz kapuja. Hát kérem, hogy a hegyi patak kiáradt s elvitte az országutat, helyenként olyan keskeny utfélén kell kötéláncot járnia az autóbusznak, hogy mind azt gondoltuk, most, na most zuhanunk le a mélységbe. Egyik kátyuból a másikba cuppantunk s hogy egy kicsit selypíték, annak oka az, hogy majd leharaptam a nyelvem hegyit egy-egy ily cuppanáskor. Tehát, hogy az autóbuszban ülők ne tudjanak irtózatukban hirtelen kiugrani a kocsi belsejéből, azért oly keskeny a kijárata. Volt ugyan miniszterjárás és bankett is Abrudon (heten voltak mint a gonoszok) s meg is ígérték az utak javítását, de eddig nem javítottak semmit.

Abrudon felzaklatott idegekkel szálltam meg a „Jégveremhez” címzett hotelben. Itt legalább nem voltak bogarak, ejszen már mind megfagytak a rettenetes hideg szobákban. Abrudon érdemes 2 krajcárért aspirint venni a Vámosy-féle patikában. A patikában két oldalt, de különösen a menyezeten, gyönyörű olajfestmények díszlenek. Ezért a menyezeten lévő olajfestményért érdemes volt ide jönni, na aztán még azért is, mert az odavalósi patikus: Vámosy és kedves családja rendkívül vendégszerető népek. El is quaterkáltunk úgy éjfélig.

Hogy onnan merre jártam, az: üzleti titok. Visszatértemben egy vicinális állomáson vártam a kávédarálót s itt láttam, mint muzsikál egy éppen arra tévedt cigánybanda az egyik állomásra telefonice magyar nótát, a másik állomásra román nótát és az állomásfőnöknének „Was macht der Maier am Himálája.” Isten ugye, még ott a havasokon is charlestonoznak.

Berobog az abrudi miniatűr vonat, masinája csak úgy dülleszti ki a mellét, mintha legalább az ostendei express volna, felszállunk s pöffeszkedve rohanunk vissza Abrud felé. Innen ugyanazon autóbuszokon, ugyanazon miniszteri ígéreteken, ugyanazon utakon és módokon kerültem haza. Hipp-hopp — és itthon voltam. Ühüm! — De utközben még megtudtam a „Cordatic” vulcanizátor hiteles, csattanós történetét és egyéb keserves dolgokat, amik nem kíváncsok az újság hátsólapjaira. Itt észleltem azt, hogy a szászvárosiak, — még ha nem is ismerik személyesen egymást, — a vonaton egyugyanazon szakaszba tömörülnek össze nemzeti és faji különbség nélkül s szívélyesen köszöntik egymást, hogy aztán, amint kiszálltak a vonatból, többé ne ismerjék egymást.

Nem tudom másképpen elgondolni ezt a fonák dolgot, mint hogyha én most egy román polgártársat köszöntök, az fél vissza köszönteni, mert talán akik látnák, nem tartanák elég románnak őt, vagy megfordítva, ha egy román polgártárs köszöntene egy stráint, akkor annak hazafiságán esne csorba. Nem, kedves szászvárosi polgártársaim, csak becsüljétek meg egymást nyugodtan, a vonaton is, otthon is, curtoázit, udvariasságot nem lehet iskolákban tanulni, azt bakalaureátussal nem lehet megszerezni, az vele születik az emberrel s adja meg a bélyegét annak, amire azt szoktuk mondani, ez civilizált, intelligens uri ember.

Ergast.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen jó férjem, illetve édesatyánk elhunytá alkalmából részvényt nyilatkozataikkal, vagy a temetésén való megjelenésükkel mélyszégyenű fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is hálás köszönetünket.

Szászváros, 1927. nov. hó 3-án.

Özv. Weisshausz Vilmosné
és gyermekei.

Köszönetnyilvánítás.

A városi tanácsnak, a különböző egyesületeknek s mindazoknak, akik felejthetetlen férjem temetésén való megjelenésükkel együttérzésüknek kifejezést adtak, ravatalára koszorút, csokrot helyeztek, részvétsoraikkal felkerestek, ezuton is hálás köszönetet mondok.

Özv. Szász Károlyné.

Cenzurat: de pretorul Dămian.

Kootz Rudolf

bőrkereskedése (gyári lerakat)
Orăștie-Szászváros.

Állandóan raktáron: bőr, talp, bocskor, cipőkellékek és cipész-szerszámok a legolcsóbb napi árak mellett. Mindenféle

kész cipők

(gummi-cipők is), női és férfi táskák originál gyári árakon kaphatók.

31 6—13

„ERZSÉBET“-MOZI

A KONVIKTUSBAN.

Alapítva 1911-ben. — Ig. váll. Neuvirth György.

Ma vasárnap, f. év november 13-án
délután 4 és este 8 órákor:

A volgai hajós

Monumentális dráma az orosz hajósok életéből. — Főszereplők:

**Elionor Fayr, William Boyd,
Várkonyi Mihály.**

Két részes óriási filmalkotás egy műsorban előadva. Rendezte Cecil B. de Mile, a tizparancsolat rendezője.

Kezdeté d. u. 4 és este 8-kor.

Eladó egy önfűtővel felszerelt békebeli, cinkpléhből készült fürdőkád. Megtekinthető e lap könyvnyomdájában.

Kiadó egy csinosan butorozott szoba Str. Avram Iancu (Sétátér-utca) 5. szám alatt.

41 2—3

Légköri zavarok nem bántják,
s a legtokéletesebb
műélvezetben lesz része, ha

Parlophon

grammaphonon

Parlophon

lemezekről

hallgatja otthonában a
világ legnagyobb művészeit.

E világhírű márka gyártmányai
feltűnő olcsó árban a
„Szászvárosi Könyvnyomda Rt.”
papirkereskedésében kaphatók

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csakis a megyében megjelenő újságokból olvashatja.

Rendelje meg a 15 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké“-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120,
negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!

Olcsón eladó egy elegáns és jókarban lévő smoking és fekete télikabát. — Waibel Oswald férfiniszabó, Szászváros, Országút. 48 1—3

Ioan Blândeaa benzin-raktára

ORĂȘTIE, (a vasutállomás mellett)

Állandóan raktáron mindenféle ásványolaj gépkocsra, olajkülönlegességek autómobilok részére, könnyű, finomított és nehéz benzin, denaturált petroleum, tavotta-kenőcs stb. a legjutányosabb árak mellett.

Kiszolgálás minden nap.

Ugyanitt mindennemű biztosítások köthetők a bukaresti „Banca de Asigurări Națională” biztosító intézet megbízásából.

46 1—4

Veszek és eladok:

Tüzfát, szénát, szalmát.

Kapható: I-a bükkfaszén téglázáshoz kg.-ként 5 leu, 100 kg.-ként 400 leu árban. Nagyobb vételnél házhoz szállítva. Malomtulajdonosoknak, kovács és lakatosoknak árkedvezmény.

Waggonként 10.000 kg. ab Mintia állomás 28.000 leu.

Aprított bükkfa kg.-ként 1 leu, 100 kg. vételnél házhoz szállítva.

Bor 1 liter 30 leu

„ házon kívül ” 26 ”

Óltott mész 1 véka 32 ”

Ugyanitt egy Dürkopp kerékpár (bicikli) lett ellopva, a nyomra vezető 3000 leu jutalmat kap.

H. Stephani,

Orăștie-Szászváros. 49 1—3